

PREDGOVOR

"Znati da znaš ono što znaš i da ne znaš ono što ne znaš - eto ti najvećeg znanja"

Lao-Ce

Iako naslov implicira da ćemo se ovde baviti objašnjenjem i razradom pojmove i kategorija kojima se mogu objasniti pojave i funkcije Liddera, u nastavku ćemo se ipak baviti predstavljanjem Liddera ali polazeći od pojmove koji se najčešće koriste u teoriji. Predstavićemo Liddera sa one strane sa koje ga većina korisnika retko gleda, jer je Liddler, pre svega, alat koji je nastao u praksi i koji se koristi u praktičnom radu. U isto vreme Liddler je i jedna osnova informacionog sistema preduzeća, koja se kao takva koristi i raznim ljudima „nevidljivim“ i novim tehnologijama radi stavljanja stečenog znanja i unetih podataka u funkciju praktične svakodnevice. U Lidderu je teorija u službi prakse, ali je praksa efikasna i dobra samo onoliko koliko je dobro „potkovana“ teorijom, tako da ćemo se ovde baviti i ulogom Liddera u menadžmentu znanja u preduzeću i osnovnim funkcijama Liddera ali i ulogom računovodstva i osnovnim principima knjigovodstva...

Nadamo se da ćemo razjasniti neke nedoumice koje ste, možda, imali kad je u pitanju Liddler, a koje proizilaze iz našeg insistiranja na praktičnim funkcijama i upotrebi kolokvijalnog jezika u kompletnim procesima koje Liddler pokriva.

SADRŽAJ:

I : INFORMACIONI SISTEM PREDUZEĆA

1. SAVREMENO POSLOVANJE I ULOGA MENADŽMENTA ZNANJA U STVARANJU INTELEKTUALNOG KAPITALA

- 1.1. Osnove savremenog poslovanja
- 1.2. Intelektualni kapital
- 1.3. Uloga menadžmenta znanja u stvaranju intelektualnog kapitala

2. RAZVOJ I PRIMENA NOVIH TEHNOLOGIJA

- 2.1. Razvoj informacionih tehnologija
- 2.2. Razvoj informacionih sistema

3. ULOGA INFORMACIONIH TEHNOLOGIJA I SAVREMENIH INFORMACIONIH SISTEMA U STVARANJU INTELEKTUALNOG KAPITALA

- 3.1. Uticaj razvoja informacionih tehnologija na stvaranje intelektualnog kapitala
- 3.2. Zadatak, cilj i osnovne funkcije informacionog sistema preduzeća
- 3.3. Odlike i karakteristike efikasnog i kvalitetnog informacionog sistema
- 3.4. Lidder informacioni sistem preduzeća

II : RAČUNOVODSTVO PREDUZEĆA

1. NASTANAK I RAZVOJ RAČUNOVODSTVA

- 1.1. Preduslovi za nastanak računovodstva
- 1.2. Razvoj računovodstva

2. POJAM I FUNKCIJE RAČUNOVODSTVA

- 2.1. Pojam računovodstva
- 2.2. Funkcije računovodstva
- 2.2.1. Pojam i funkcije knjigovodstva

2.2.2. Pojam i funkcije računovodstvenog planiranja i analize

2.2.3. Pojam i funkcije računovodstvene kontrole i revizije

2.2.4. Pojam i funkcije računovodstvene teorije

3. OSNOVNI PRINCIPI UREDNOG KNJIGOVODSTVA

3.1. Princip potpunosti

3.1.1. Primena principa potpunosti u Lidderu

3.2. Princip hronološkog reda

3.2.1. Primena principa hronološkog reda u Lidderu

3.3. Princip materijalne ispravnosti

3.3.1. Primena principa materijalne ispravnosti u Lidderu

3.4. Princip mogućnosti provere

3.4.1. Primena principa mogućnosti provere u Lidderu

3.5. Princip jasnosti

3.5.1. Primena principa jasnosti u Lidderu

3.6. Princip periodiziranja rezultata poslovanja

3.6.1. Primena principa periodiziranja rezultata poslovanja u Lidderu

3.7. Princip opreznosti ili konzervativizma

3.7.1. Primena principa opreznosti ili konzervativizma u Lidderu

3.8. Princip ažurnosti

3.8.1. Primena principa ažurnosti u Lidderu

3.9. Princip ekonomičnosti

3.9.1. Primena principa ekonomičnosti u Lidderu

III : OSNOVNE FUNKCIJE Liddera

1. POJAM I FUNKCIJE Liddera

- 1.1. Uloga Liddera u kreiranju menadžmenta znanja u preduzeću
- 1.2. Lidder u funkciji informacionog sistema preduzeća
- 1.3. Lidder u funkciji knjigovodstva
 - 1.3.1. Beleženje promena u poslovnim knjigama preduzeća
 - 1.3.2. Koncept bilansiranja uspeha u Lidderu
 - 1.3.3. Informisanje korisnika izvan preduzeća
 - 1.3.4. Selekcija informacija za upravljanje u preduzeću
- 1.4. Lidder u funkciji računovodstvenog planiranja i analize
- 1.5. Lidder u funkciji računovodstvene kontrole i revizije
- 1.6. Lidder u funkciji računovodstvene teorije

IV : VREDNOVANJE SOFTVERA KOJI IMA ULOGU INFORMACIONOG SISTEMA PREDUZEĆA

1. **KRITERIJUMI ZA VREDNOVANJE** I IZBOR SOFTVERA KOJI IMA ULOGU INFORMACIONOG SISTEMA PREDUZEĆA
2. **Lidder VREDNOVAN PO 20 KRITERIJUMA** ZA VREDNOVANJE SOFTVERA U FUNKCIJI INFORMACIONOG SISTEMA PREDUZEĆA (U FORMI PITANJA I ODPONORA)

POGLAVLJE 1: INFORMACIONI SISTEM PREDUZEĆA

"2010 godine, sve svetsko znanje udvostručavaće se svakih 11 sati."

dr. Nick Bontis

1. SAVREMENO POSLOVANJE I ULOGA MENADŽMENTA ZNANJA U STVARANJU INTELEKTUALNOG KAPITALA

1.1. Osnove savremenog poslovanja

"Informacija i znanje su termonuklearna konkurentska oružja našeg vremena." 1

Dvadeset prvi vek je vek ekspanzivnog razvoja informacione tehnologije, a menadžment znanja je osnovni pokretač i glavno oružje kompanija u borbi za opstanak i stvaranje profita. U poslednjih pedeset godina svet se promenio više nego za proteklih pet hiljada godina. Danas je realnost ono što se juče činilo kao budućnost. U budućnosti će preživeti samo one kompanije koje nauče da upravljaju znanjem, i koje shvate da je ulaganje i pravilna upotreba znanja i primena napredne informacione tehnologije za sublimaciju i pravilnu alokaciju informacija, jedini modus koji vodi ka stvaranju profita i uvećanju intelektualnog kapitala kao glavnog oružja kompanija u borbi za opstanak i uvećanje tržišnog učešća. U surovoj tržišnoj borbi preživeće samo one kompanije koje nauče da upravljaju znanjem i koje shvate da je ulaganje u informacioni sistem i softverska rešenja koja pružaju *tačne, blagovremene, pouzdane i sveobuhvatne informacije*, jedino konkurentsko oružje koje preduzeće vodi u pravcu stalnog napretka i povećanja tržišne konkurentnosti.

Tradicionalni poslovni resursi kao što su kapital, sredstva za rad, kvalitetne sirovine i radna snaga se danas podrazumevaju, ali se napredak ne može zamisliti bez primene novih poslovnih resursa koji su izbili u prvi plan, a to su: vreme, tržiste, brend, informacioni sistemi i prava i blagovremena informacija.

Rastući značaj informacija i informacionih sistema doveo je do stvaranja nove vrste kapitala, takozvanog *intelektualnog kapitala*.

1.2. Intelektualni kapital

Intelektualni kapital kao fenomen današnjice i kao jedna od glavnih odlika savremenog poslovanja, predstavlja kapital koji se zasniva na pravoj informaciji. „Informaciju možemo definisati kao saznanje na osnovu kojeg čovek usavršava subjektivni model objektivne realnosti.“² Prava i blagovremena informacija ima mogućnost da se transformiše u finansijski kapital.

Intelektualni kapital je u savremenom društvu dobio dominantnu poziciju pa se u savremenom poslovanju liderstvo na globalnom nivou sve manje zasniva isključivo na finansijskoj moći, a sve više na intelektualnom kapitalu. Ovaj kapital predstavlja izuzetan potencijal i može snažno da doprinese tržišnoj vrednosti preduzeća u globalnoj ekonomiji.

Menadžment savremenog preduzeća u savremenim uslovima poslovanja svakodnevno stvara dodatnu vrednost koja čini bazu za stvaranje intelektualnog kapitala. Savremena preduzeća moraju da prihvataju nova znanja i da ih efikasno primenjuju, jer osnovni pokretač postindustrijskog društva predstavljaju informacije i ideje, a ne sirovine i jeftina radna snaga. Glavni činioci stvaranja dodatne vrednosti najpre su bili snaga ljudskih mišića, zatim fleksibilni automatizovani proizvodni pogoni, a danas su to informacije i intelektualni kapital. Zadatak savremenog menadžmenta je upravljanje znanjem kao intelektualnim kapitalom.

Upravljanje znanjem kao intelektualnim kapitalom prepostavlja stvaranje mehanizama i sistema za prikupljanje, obradivanje i transfer informacija i pravilnu upotrebu i alokaciju tako stečenog znanja u svrhu stvaranja intelektualnog kapitala.

1.3. Uloga menadžmenta znanja u stvaranju intelektualnog kapitala

Da bi savremeno preduzeće uspešno poslovalo, ono mora da shvati ulogu znanja i informacija u savremenom poslovnom svetu. U savremenom poslovanju egzistira trend rastućeg značaja menadžmenta znanja.

Menadžment znanja predstavlja akumuliranje (generisanje) znanja svih zaposlenih u preduzeću, na jednom mestu ili **u jednoj bazi podataka kojoj svi zaposleni imaju pristup**. Ovako generisani podaci omogućavaju pojedincima na svim nivoima organizacije, pristup informacijama koje su im potrebne za obavljanje njihovih zadataka, čime se povećava individualna efikasnost. Povećanje individualne efikasnosti dovodi do povećanja ukupne efikasnosti, čime se ispunjavaju sveukupni ciljevi organizacije. Menadžment znanja je nešto više od pukog prikupljanja informacija i njihovog ubacivanja u kompjutersku bazu podataka.

TEORIJA

Menadžment znanja pokriva tri glavne aktivnosti znanja: generisanje, kodifikaciju i transfer.

Generisanje znanja uključuje sve aktivnosti koje obezbeđuju stvaranje novih znanja pojedincima, grupi ili organizaciji. Cilj ove aktivnosti je da kroz proces prenošenja znanja obezbedi informisanost svih zaposlenih u preduzeću. Ova aktivnost uključuje: stvaranje i pribavljanje informacija, sintezu, fuziju i adaptaciju.

Kodifikacija znanja je takva vrsta predstavljanja znanja koja omogućava pojedincima i organizacijama da ga ponovo koriste. Dakle, informacije koje se unose u informacioni sistem preduzeća u cilju evidentiranja poslovnih događaja, u procesu kodifikacije menjaju upotrebnu vrednost i preobražavaju se u informacije iz poslovanja koje mogu biti upotrebljene u svrhu planiranja, organizovanja i kontrole svih poslovnih aktivnosti.

Transfer znanja uključuje premeštanje znanja sa jednog mesta na drugo i njegovu apsorpciju. Premeštanje znanja podrazumeva sve aktivnosti razmene informacija unutar preduzeća, a apsorpcija podrazumeva da informacioni sistem prikuplja i skladišti sva znanja koja mogu biti potrebna korisnicima unutar ili izvan preduzeća.

Generisanje, kodifikacija i transfer se stalno pojavljuju tako da menadžment ne stvara ove akcije. Snaga menadžmenta znanja je u tome što dopušta organizacijama da poboljšaju produktivnost svih aktivnosti i da pruže njihovu vrednost kako grupi tako i pojednicima.

Menadžment znanja ima za cilj da:

- poboljša efektivnost organizacije
- poveća efikasnost upravljanja
- poveća intelektualnu specijalizaciju i sposobnost
- smanji ponavljanje posla
- poboljša usredsređenost i
- eliminiše rad koji može biti automatizovan

Menadžment znanja kao imperativ uspeha u savremenom preduzeću predstavlja sredstvo za uspešno pozicioniranje preduzeća na tržištu. Da bi se ovaj cilj ostvario potrebno je imati pravilnu evidenciju svih poslovnih promena i dešavanja u preduzeću, ali i dobru bazu podataka i dobar informacioni sistem iz koga svi zaposleni mogu dobijati podatke koji su im potrebni, i u koji svi zaposleni moraju ubacivati podatke koji mogu biti potrebni nekom korisniku u preduzeću.

Cilj organizacije zasnovane na znanju uključuje kognitivno učenje, obnavljanje i održivost. Menadžment znanja omogućuje pojedincima, na svim nivoima organizacije, pristup informacijama koje su im potrebne za obavljanje njihovih zadataka dajući doprinos ispunjenju sveukupnih ciljeva organizacije. *Menadžment znanja je, dakle, nešto mnogo više od pukog prikupljanja informacija i njihovog ubacivanja u kompjutersku bazu podataka.*